

Чесна драма життя

Вивчення життя і творчості Володимира Винниченка (1880 - 1951)

Мета :

- Ознайомити старшокласників із життям, творчістю, громадською, політичною діяльністю Володимира Винниченка;
- розширити знання учнів про драматичні твори;
- з'ясувати роль митця в розвитку української культури й нації;
- розвивати допитливість, уміння зіставляти факти, робити висновки;
- виховувати почуття любові до України

Соціальне походження

- Народився 28 липня 1880р. в Єлисаветграді Херсонської губернії (тепер Кіровоградська обл.) Від першого шлюбу мати В.Винниченка мала трьох дітей: Андрія, Марію й Василя. Від шлюбу з Кирилом Винниченком народився лише Володимир

■ Як свідчать рідні і близькі
(це дослідив
Володимир Панченко),
Винниченко в дитинстві дуже
нагадував свого ж таки літера-
турного героя –
Федька-халамидника
з однойменного оповідання.
Він був
бешкетником
і лідером, надзвичайно
незалежним, волелюбним,
затятим.

Володмир Панченко
(дослідник життя і творчості
Володимира Винниченка)

Шлях до освіти

- Після закінчення народної школи вступив до Єлисаветградської гімназії, де кинув виклик “сильним світу цього”.

Національний одяг, українська мова, незалежна поведінка, екстравагантні вчинки стали причиною того, що з першого за знаннями учня він перетворюється на enfant terrible (фр.- жахлива дитина). Виникає конфлікт з адміністрацією з приводу захисту прав гімназистів. У цьому класі Володимир залишає гімназію і здійснює однорічну мандрівку по Україні.

1900р. екстерном складає іспити у Златопільській гімназії і вступає на юридичний факультет Київського університету.

Фото 1902 р.

Громадська активність та революційна діяльність

В.Винниченко стає одним із організаторів та активних діячів РУП (Революційна Українська Партія), гаслом якої було відновлення державної свідомості українців, за що його виключили з першого курсу університету із заборonoю поновлюватися та проживати у Києві.

1902р. – арешт і ув'язнення у Лук'янівській тюрмі (випустили за браком доказів).

Заявив про себе як літератор:

опублікував оповідання “Краса і сила” в часописі “Киевская старина”

(“Талант чи випадковість?” – так називалася перша рецензія, вміщена у “Літературному віснику”(1903))

І звідкіля ти такий узявся?

І.Франко

- 1903р. – при перевозі нелегальної літератури з Галичини до Києва на кордоні В.Винниченка знов заарештовано. Як дезертир і революціонер відбував ув'язнення у київській фортеці.

Тут написав низку літературних творів. Повість “Голота” одержала першу премію “Киевской старины”

- 1905р. – звільнено (проголошено амністією). З'явилась друком перша збірка оповідань “Краса і сила”

“Серед млявої, тонко артистичної та малосилої або ординарно шабланої та безталанної генерації сучасних українських письменників раптом виринуло щось таке дуже, рішуче, мускулисте і повне темпераменту, щось таке, що не лізе в кишеню за словом, що не сіє крізь сито, а валить валом, як саме життя... І звідкіля ти взявся у нас такий? – хочеться по кожному оповіданню запитати д. Винниченка”, - писав І.Франко

1907р – чергове ув'язнення (8місяців) у Лук'янівській тюрмі. Євген Чикаленко домагається,щоб письменника випустили на поруки за 500 золотих карбованців. Винниченко емігрує (до 1914р.) за кордон – Австрія, Швейцарія, Франція, Італія.

Цей період - особливий у житті Винниченка. Свідчення цьому - “Щоденник” і велика кількість написаних творів: романи”Заповіт батьків”, “Записки Кирпатого Мефістофеля”, ”Хочу!”,”Чесність з собою”,”Рівновага” Драми “Дисгармонія”,”Memento”, Чужі люди”,”Брехня””Гріх”, ”Закон”,”Панна Мара”, ”Чорна Пантера і Білий Медвідь” та ін.

1917р. очолює уряд Української Народної Республіки. Стає заступником голови Центральної Ради та головою її генерального секретаріату – автономного уряду України.

З 1918 по 1919р. очолює Директорію. Проте вже у лютому 1919р. В. Винниченко виходить з уряду і виїздить за кордон: Відень,Будапешт, Прага.

Життя в еміграції

- У вересні 1920р. Володимир Винниченко залишає Україну назавжди.
- З березня 1921р. V Всеукраїнський з'їзд рад оголошує Винниченка “поза законом”, “ворогом народу”.
- На деякий час відходить від політики і повністю віддається літературній творчості і малярству: пише п'єси, роман-утопію “Сонячна машина (1922-1925).

1934р.
Винниченки
купають стару
садибу “Закуток”
(так називав
Винниченко) у
французькому
містечку Мужені,
неподалік від
Канн

Розалія, люба Коха (так пестливо називав її Володимир Кирилович)

Розалія Ліфшиць
все життя була вірною
дружиною
та другом.
Стала очевидним
прототипом багатьох
героїнь його творів

**6 березня 1951р.
Володимира
Винниченка
не стало.**

*“Він помер несподівано, у тихий
весняний вечір, під квітучим деревом.
Коли я положила його голову
на подушечку, - перші краплі дощу і білі
пелюсточки почали падати на його
обличчя. Обличчя його було прекрасне.
Ми положили його на Муженському
кладовищі, де він буде лежати до
того часу, поки Україна не зможе
прийняти його до себе”, - згадує
Розалія Яківна Ліфшиць.*

10 травня 2000р. 74 оригінальні
малярські роботи Володимира
Винниченка та його 4 альбоми із
малюнками аквареллю, тушшю,
вугіллям передано із США в
Україну

Драматургія В.Винниченка

- *Здійснив справжній вибух у створенні нової української драми.*
- *Усвідомлював, що український театр треба європеїзувати – надати йому філософської глибини, гостроти морально-етичних колізій, динамізувати дію.*
- *Свідомо поривав із традицією української етнографічно-побутової драми, орієнтуючись на західний модернізм*
- *Його п'єси посіли провідне місце в репертуарах “Молодого театру” Леся Курбаса, стаціонарного українського театру М.Садовського та драматичного театру І.Я.Франка.*
- *Твори драматурга були популярними не лише в тогочасній Україні, але й за її межами*

23 п'єси

“Дисгармонія” (1906)

“Великий Молох” (1908)

“Базар” (1909)

“Співочі товариства” (1910)

“Дочка жандарма”(1912)

“Пригвожені” (1915)

“Чужі люди” (1916)

“Між двох сил” (1918)

“Гріх” (1920)

“Закон” (1926)

“Над” (1929)

“Пророк” (1929)

“Щаблі життя” (1907)

“”Memento” (1909)

“Брехня” (1910)

“Чорна Пантера і Білий
Медвідь”(1911)

“Молода кров”(1913)

“Мохноноге” (1916)

“Панна Мара” (1918)

“Натусь” (1919)

“Кол-Нідре” (1922)

“Великий секрет” (1928)

“Ательє щастя”(мало
відомостей)

Тематика п'єс

- дослідження людської особистості
- морально-психологічне випробування внутрішніх сил людини в боротьбі за утвердження свого "Я" - свідомість та інстинкти
- мораль і статеві проблеми
- честь і зрада

Герої

- вольові, уперті, рішучі, часом навіть жорстокі;
- незалежні від будь-кого і будь-чого: юрби, моралі, приписів, умовностей
- прагнуть бути "чесними з собою"

"...Він показує нас самих у некривому дзеркалі" Д. Гусар-Струк

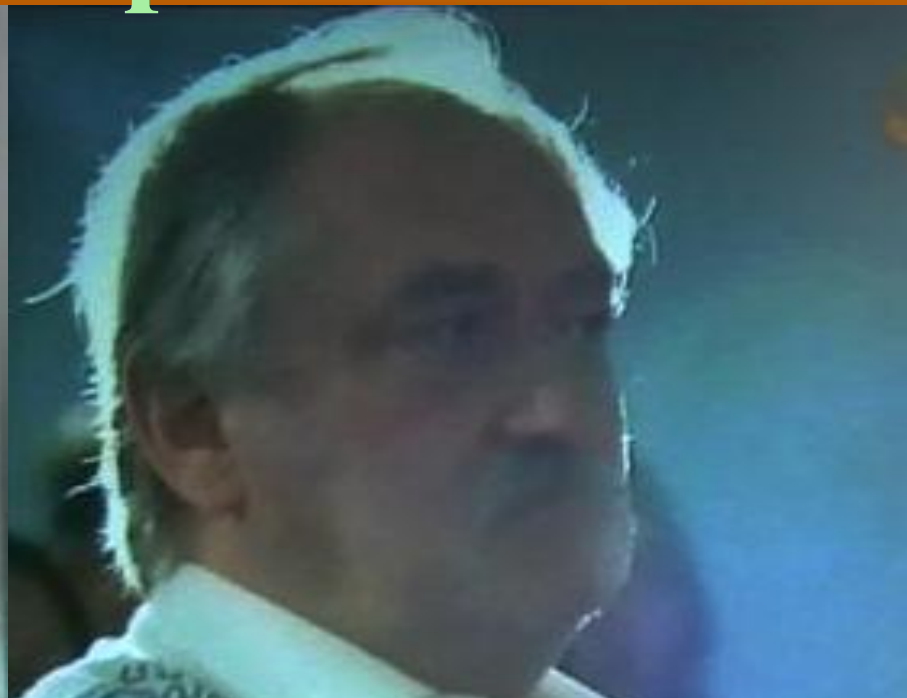
"Стихійно дужий талант",
"надзвичайно сильний реаліст",
"глибокий психолог і незрівнянний майстер життєвих контрастів", - так називав його Сергій Єфремов

Винниченко і сьогодні

“Дорога красі”

Катерина Чепура

РЕЖИСЕР

Олена Фесуненко

АКТОРКА

Література:

- 1. Гусар-Струк Д. Винниченкова моральна лабораторія? // Українське слово.-К., 1994.-Кн.1.- С.374-384.
- 2. Дем'янівська Л. Володимир Винниченко // Дніпрова хвиля.-К., 1991.-С.543-553.
- 3. Зінчук С.С. Володимир Винниченко // Нові імена в програмі з української літератури.-К., 1993.-С.125-145.
- 4. Мороз Л.З. "Сто рівноцінних правд": Парадокси драматургії В. Винниченка.-К., 1994.-208с.
- 5. Слабошпицький М. Письменник світового масштабу: Штрихи до портрета Володимира Винниченка // Українська мова і література в школі.-1990.-№2.-С.62-68.
- 6. Хороб С. Українська драматургія: Крізь виміри часу (теоретичні та історико-літературні аспекти драми).-Івано-Франківськ, 1999.-232с.
- 7. Чопик Р. Роль бешкетника у драматургії життя Володимира Винниченка // Переступний вік: Українське письменство на зламі ХІХ – ХХст. – Львів; Івано-Франківськ, 1998.- С.56-62

Підготувала:

- Пишна М.В.(учитель української мови та літератури)
- СЗШ №54 м. Львова
 - Березень 2011р.

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!